

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

**RAPORT Z ANALIZY WYNIKÓW TESTOWANIA Z
REKOMENDACJAMI DOTYCZĄCYMI ZMIANY FINALNEJ WERSJI
WYPACOWANYCH ROZWIĄZAŃ W PROJEKCIE PN.
„DUAL.
PONADNARODOWA WSPÓŁPRACA
W KIERUNKU KSZTAŁCENIA W PLACÓWKACH SZKOLENIA
I KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO”**

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Ogólne informacje o projekcie	4
3. Ogólne informacje o platformie DUAL	5
4. Opis etapu testowania w woj. podkarpackim:	6
4. 1. Forma testowania platformy DUAL	6
4. 2. Forma testowania kursów e-learning i narzędzia diagnostycznego	6
4. 3. Forma testowania 16 raportów (1 raport na każdy region Polski)	7
4. 4. Struktura socjodemograficzna uczestników etapu testowania	8
5. Podsumowanie zbiorcze uwag uczestników z etapu testowania w woj. podkarpackim:	9
5. 1. Uwagi uczestników testowania do platformy DUAL	9
5. 2. Uwagi uczestników testowania do narzędzia diagnostycznego na platformie	10
5. 3. Uwagi uczestników testowania do kursów e-learning na platformie:	11
5. 3. 1. Ocena treści merytorycznych zawartych w kursach e-learningowych	11
5.3.2. Ocena przygotowania technicznego kursów e-learningowych	13
5. 4. Uwagi uczestników testowania do 16 raportów (1 raport na każdy region Polski)	14
6. Uwagi dodatkowe zespołu ekspertów merytorycznych:	15
6. 1. Uwagi ekspertów do produktów cyfrowych projektu (platformy dual, kursów e-learning, narzędzia diagnostycznego) – aspekt techniczny, funkcjonalny i doświadczenie użytkownika	15
6.2. Uwagi ekspertów do produktów cyfrowych projektu (platformy dual, kursów e-learning, narzędzia diagnostycznego) – aspekt merytoryczny	20
6. 3. Uwagi ekspertów do sposobu prowadzenia testowania w formie mixed-mode (tj. produkty cyfrowe + zajęcia z doradcą zawodowym)	30
7. Rekomendacje dotyczące zmiany finalnej wersji wypracowanych rozwiązań:	31
7.1. Rekomendacje od ekspertów ponadnarodowych	31
7.2. Rekomendacje od ekspertów krajowych:	35
7.2.1. Rekomendacje dotyczące produktów cyfrowych projektu (platformy dual, kursów e-learning, narzędzia diagnostycznego) – aspekt techniczny, funkcjonalny i doświadczenie użytkownika	35
7. 2. 2. Rekomendacje dotyczące produktów cyfrowych projektu (platformy dual, kursów e-learning, narzędzia diagnostycznego) – aspekt merytoryczny	36
7. 2. 3. Rekomendacje dotyczące zmiany modelu pracy doradcy zawodowego z klientem z użyciem narzędzi cyfrowych oraz lepszego dostosowania produktów cyfrowych do możliwości ich użycia w formie mixed-mode	41

1.Wstęp

Niniejszy raport powstał na podstawie analizy testowania produktów i rozwiązań w ramach projektu DUAL. Testowanie prowadzili eksperci i w niniejszym raporcie zamieszczone są opinie dotyczące platformy cyfrowej związanej z edukacją zawodową i kształceniem oraz szkoleniem w systemie dualnym. Jest to narzędzie, którego przeznaczeniem jest wsparcie procesu wdrażania postulatu kształcenia dualnego oraz wzmocnienie doradztwa zawodowego w instytucjach szkolenia i kształcenia zawodowego oraz instytucjach doradztwa i poradnictwa zawodowego. Projekt DUAL na celu wypracowanie oraz wdrożenie w ramach projektu (przez minimum 30 podmiotów w całym kraju w ciągu 33 miesięcy realizacji projektu, przy współpracy z Partnerem ponadnarodowym) nowych rozwiązań i instrumentów równoległe wypracowywanych w Polsce oraz w kraju partnera ponadnarodowego. Dzięki podejmowanym działaniom w ramach niniejszego projektu nastąpi lepsze dostosowanie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, ułatwienie przechodzenia kandydatom, uczniom i absolwentom placówek kształcenia i szkolenia zawodowego w wieku powyżej 18 roku życia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia, pomoc młodzieży NEET powyżej 18 roku życia w nabyciu kwalifikacji zawodowych oraz wzmocnienie systemu kształcenia i szkolenia zawodowego i podniesienie ich jakości. Niniejszy projekt jest wynikiem ponadnarodowej współpracy w kierunku wspierania kształcenia dualnego w placówkach szkolenia i kształcenia zawodowego” (POWR.04.03.00-00-W338/16) realizowanego przez: Educare et Servire Fundację Antoniego Kamińskiego, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen.

W raporcie znajdują się informacje dotyczące metodologii testowania produktów oraz szerokie omówienie ich funkcjonowania. Są przedstawione zarówno dobre i jak i złe strony przygotowanych w ramach projektu narzędzi. Ich dokładna analiza i ocena pozwoliła na eliminację różnych mankamentów, które czyniły produkty projektu dysfunkcjonalnymi. Na podstawie zgromadzonej wiedzy zostaną dokonane korekty w różnych aspektach platformy cyfrowej związanej z edukacją zawodową. W ten sposób zostaną udoskonalane produkty projektu i będą one skutecznie służyć we wprowadzaniu zmian w kształceniu zawodowym w Polsce.

2. Ogólne informacje o projekcie

Projekt pt. DUAL. Ponadnarodowa współpraca w kierunku wspierania kształcenia dualnego w placówkach szkolenia i kształcenia dualnego jest realizowany w ramach programu Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 w IV osi pt. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa na pozycji 4.3 Współpraca ponadnarodowa.

Zaplecze instytucjonalne projektu stanowi Instytucja Pośrednicząca Centrum Projektów Europejskich w Warszawie. W realizacji projektu uczestniczą takie instytucje, jak:

- Educare et Servire Fundacja Antoniego Kamińskiego
- BD Center sp. z o.o.
- Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen
- Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Projekt jest realizowany wieloetapowo. Składa się on następujących faz:

- przygotowanie rozwiązania we współpracy z Partnerem zagranicznym
- testowanie wypracowanego rozwiązania w grupie docelowej
- analiza efektów testowania rozwiązania z uwzględnieniem opinii ekspertów merytorycznych i partnera zagranicznego
- opracowanie ostatecznej wersji produktu gotowego do wdrożenia z uwzględnieniem wyników testowania i przeprowadzenie analiz ze wsparciem partnera ponadnarodowego
- działania związane z wdrożeniem rozwiązania do praktyki
- wypracowanie rekomendacji dla instytucji użytkowników w celu zapewnienia skutecznej trwałości stosowanych rozwiązań wypracowanych w projekcie

W ramach projektu powstało 16 raportów (1 raport na każdy region Polski) dla nauczycieli szkolenia i kształcenia zawodowego i/lub Dyrektorów szkół i innych placówek kształcenia i szkolenia zawodowego z rekomendacjami dotyczącymi tworzenia nowych programów nauczania, lub też modyfikacjami istniejących programów nauczania, aby wypełnić postulat kształcenia dualnego i współpracy z lokalnymi/regionalnymi pracodawcami, Centrami Kształcenia Praktycznego (CKP), m.in. z użyciem produktów projektu.

Przygotowano też 3 kursy typu E-learning przeznaczone do wzmocnienia doradztwa zawodowego w placówkach psychologiczno-pedagogicznych, szkołach i placówkach kształcenia i szkolenia zawodowego, CKP, publicznych i niepublicznych Agencjach Doradztwa i Poradnictwa zawodowego pomagające im w obsłudze ściśle określonej grupy klientów: uczniów i absolwentów placówek kształcenia i szkolenia zaw. w wieku powyżej 18

r. ż. oraz młodzieży NEET powyżej 18 r. ż., poprzez utworzenie 3 modelowych ścieżek aktywizacji poprzez dalsze kształcenie lub szkolenie zawodowe, w tym poprzez kształcenie dualne.

Uruchomiono ponadto narzędzie diagnostyczne dla doradców zawodowych pracujących z uczniami, absolwentami i potencjalnymi kandydatami placówek kształcenia, lub szkolenia zaw., które umożliwi im ocenić poziom motywacji, oczekiwań, umiejętności klienta, następnie umożliwi zestawienie ich z oczekiwaniami regionalnego rynku pracy i w efekcie pozwoli doradcy zaproponować optymalną ścieżkę rozwoju dla klienta. Została przygotowana ogólnopolska platforma WWW związana z edukacją zawodową i kształceniem dualnym, na której produkty zostaną umieszczone i udostępnione podczas trwania projektu i po jego zakończeniu.

3.Ogólne informacje o platformie DUAL

Platforma cyfrowa związana z edukacją zawodową i kształceniem oraz szkoleniem w systemie dualnym to narzędzie, którego przeznaczeniem jest wsparcie procesu wdrażania postulatu kształcenia dualnego oraz wzmocnienie doradztwa zawodowego w instytucjach szkolenia i kształcenia zawodowego oraz instytucjach doradztwa i poradnictwa zawodowego.

Na platformie znajdują się m.in. 3 kursy e-learning - produkty cyfrowe mające pomóc doradcom zawodowym w obsłudze ściśle określonej grupy osób: uczniów i absolwentów placówek kształcenia lub szkolenia zawodowego oraz młodzieży tzw. „NEET” (ang. *not in employment, education or training*), to jest nie uczącej się, nie szkolącej i nie pracującej. Kursy te stanowią 3 modelowe ścieżki aktywizacji ww. klientów doradców zawodowych (odrębna ścieżka dla: uczniów, dla absolwentów i dla młodzieży NEET) poprzez dalsze kształcenie lub szkolenie zawodowe, w tym poprzez kształcenie dualne.”

Narzędzie diagnostyczne przeznaczone do wspierania procesu doradztwa zawodowego oferowanego ww. grupom docelowym również dostępne jest na platformie. Narzędzie to powinno pomóc doradcy zawodowemu w ocenie poziomu motywacji, oczekiwań, umiejętności klienta.

Oprócz wyżej wymienionych produktów służących wzmocnieniu doradztwa zawodowego, na platformie znajdują się również produkty mające na celu wsparcie procesu wdrażania postulatu kształcenia dualnego – raporty i analizy, które powstały w projekcie, w tym 16 raportów (1 raport na każdy region Polski) dla nauczycieli szkolenia i kształcenia zawodowego i/lub Dyrektorów szkół i innych placówek kształcenia i szkolenia zawodowego z rekomendacjami dotyczącymi tworzenia nowych programów nauczania lub też modyfikacjami

istniejących programów nauczania, aby wypełnić postulat kształcenia dualnego i współpracy z lokalnymi/regionalnymi pracodawcami, czy Centrami Kształcenia Praktycznego (CKP), m.in. z użyciem produktów projektu.”

4. Opis etapu testowania w woj. podkarpackim:

4. 1. Forma testowania platformy DUAL

W III kwartale 2018r. wersja Beta platformy oraz produktów cyfrowych na niej zamieszczonych zostały przetestowane przez potencjalnych przyszłych użytkowników. Platforma została przetestowana przez 33 osoby (29 kobiet i 4 mężczyzn) zatrudnione w instytucjach doradztwa i poradnictwa zawodowego, posiadających siedziby na obszarze woj. podkarpackiego – łącznie było to 10 instytucji. Każda z instytucji posiadała status agencji zatrudnienia oraz aktualny wpis w Rejestrze agencji zatrudnienia. Testerzy platformy zostali podzieleni na 3 grupy po 11 osób każda. Każda z ww. grup uczestniczyła w testowaniu w formie stacjonarnych warsztatów komputerowych z trenerem. Zajęcia dla danej grupy trwały 2 dni po 6 godz. lekcyjnych/dzień, łącznie 12 godz. lekcyjnych na jedną grupę. Zajęcia odbywały się w grupowej sali komputerowej mieszczącej się w Rzeszowie. Odrębnie odbyło się testowanie produktów przez 8 doradców zawodowych (7 kobiet i 1 mężczyzn) zamieszkujących na obszarze woj. podkarpackiego. Każdy z ww. doradców testował narzędzie diagnostyczne i kursy e-learning z grupą odbiorców docelowych liczącą 5 osób (łącznie 8 grup x 5 osób = 40 odbiorców docelowych, z tego 20 kobiet i 20 mężczyzn), stanowiących potencjalnych klientów tychże doradców zawodowych w warunkach rynkowych – osób powyżej 18r. ż., którzy należeli do co najmniej jednej grupy docelowej:

- uczniów, czyli osób które podczas badania kształciły się lub szkoliły w systemie kształcenia lub szkolenia zawodowego,
- absolwentów systemu kształcenia lub szkolenia zawodowego,
- osób młodych w wieku 18-29 lat nie uczących się, nie szkolących i nie pracujących (tzw. NEET), zamieszkujących na obszarze woj. podkarpackiego.

4. 2. Forma testowania kursów e-learning i narzędzia diagnostycznego

Testowanie produktów cyfrowych przez doradców zawodowych oraz ich potencjalnych klientów odbywało się na zasadzie odtworzenia procesu pracy doradcy zawodowego z klientem w warunkach rynkowych i w każdej z grup 5-osobowych przebiegało według następującego schematu:

- przed spotkaniem z grupą klientów/5-osób dany doradca zawodowy zapoznawał się z platformą i produktami cyfrowymi na niej zamieszczonymi
- w trakcie spotkania na pracę indywidualną klienta z możliwością wsparcia doradcy zawodowego (doradztwo zawodowe indywidualne) przeznaczono łącznie 5 godzin lekcyjnych. Podczas tej części testowania każdy klient w danej grupie:
 - a. testował 3 moduły e-learningu zamieszczone na platformie – moduł nr 1 i nr 5 były obligatoryjne, natomiast w zależności od statusu klienta (przynależność do grupy uczniów lub absolwent lub NEET), klient wybierał adekwatny moduł – tj. nr 2 lub 3 lub 4
 - b. po zakończeniu testowania e-learningu doradca zawodowy przekazywał klientowi testy „Style uczenia się Kolba”, „Typy osobowości Hipokratesa” i test inteligencji wielorakiej. Testy te należą do podstawowych narzędzi pracy doradcy zawodowego w warunkach rynkowych, więc zostały one przewidziane w etapie testowania, aby odwzorować warunki pracy doradcy zawodowego z klientem. Testy te jednak nie stanowią produktów projektu
- ostatnim etapem części pracy indywidualnej było testowanie przez klienta narzędzia diagnostycznego zamieszczonego na platformie
- po zakończeniu przez każdego z klientów w grupie części indywidualnej następowało grupowe podsumowanie uwag i spostrzeżeń uczestników testowania w formie rozmowy z doradcą zawodowym

4. 3. Forma testowania 16 raportów (1 raport na każdy region Polski)

Raporty zostały przetestowane w trakcie grupowych wywiadów. Metodologia testowania polegała na przeprowadzeniu dyskusji z potencjalnymi użytkownikami platformy. Były to instytucje kształcenia i szkolenia zawodowego. Do testowania wybrano 16 podmiotów z siedzibą w woj. podkarpackim. Przedstawiciele tych podmiotów (80 osób) po uprzednim otrzymaniu raportów w formie elektronicznej (16 raportów), zapoznali się z nimi. Następnie odbyło się testowanie produktów w trakcie organizowanych wywiadów grupowych (grupy focusowe). Przeprowadzono 16 grup focusowych liczących po 5 respondentów. W każdej grupie przetestowano jeden raport w trakcie dwugodzinnej dyskusji. Następnie z dyskusji została przygotowana transkrypcja i na jej podstawie został przygotowany raport.

4. 4.Struktura socjodemograficzna uczestników etapu testowania

Zgodnie z założeniami projektu próba miała charakter celowy, polegający na ich subiektywnym doborze przez badacza, którego celem jest jednak na ogół utworzenie próby bliskiej reprezentatywnej.

W niniejszym projekcie w ocenie raportów z poszczególnych województw wzięło udział 80 osób z województwa podkarpackiego, w tym 57 kobiet i 23 mężczyzn wszyscy z wykształceniem wyższym, wszyscy pracujący.

Raporty testowało 22 instytucje szkolenia (tj. posiadających wpis do rejestru instytucji szkoleniowych) lub kształcenia zawodowego z woj. podkarpackiego.

Typy instytucji reprezentowanych przez testujących:

- przedsiębiorstwo - 25 (w tym: małe - 1 i mikroprzedsiębiorstwo - 24)
- organizacja pozarządowa - 18 (w tym: organizacje non profit - 3, stowarzyszenia - 12, zakłady - doskonalenia zawodowego - 3)
- uczelnia lub jednostka organizacyjna uczelni – 15 (w tym: politechnika – 2 i uniwersytet – 13)
- placówka systemu oświaty - 15 (w tym: policealne - 1, technikum - 1 i zespół szkół - 13)
- ośrodek wsparcia ekonomii społecznej - 5 (agencje rozwoju)
- inne – 2

Z kolei Platforma została przetestowana przez 33 osoby (29 kobiet i 4 mężczyzn). Wszyscy posiadali wykształcenie wyższe, wszyscy testujący to osoby pracujące zatrudnione w instytucjach doradztwa i poradnictwa zawodowego, posiadających siedziby na obszarze woj. podkarpackiego.

Platformę testowało 10 podmiotów – wszystkie to instytucje doradztwa i poradnictwa zawodowego (tj. posiadające wpis do krajowego rejestru agencji zatrudnienia) z woj. podkarpackiego.

Typy instytucji reprezentowanych przez testujących:

- organizacja pozarządowa - 15
- placówka systemu oświaty 1 (centrum kształcenia praktycznego/ zawodowego/ ustawicznego)
- przedsiębiorstwo 16 (w tym : małe przedsiębiorstwo - 1, mikroprzedsiębiorstwo -15)
- inne – 1

Odrębnie odbyło się testowanie produktów przez 8 doradców zawodowych (7 kobiet i 1 mężczyzna) zamieszkujących na obszarze woj. podkarpackiego. Każdy z ww. doradców testował narzędzie diagnostyczne i kursy e-learning z grupą odbiorców docelowych liczącą 5 osób (łącznie 8 grup x 5 osób = 40 odbiorców docelowych, z tego 18 kobiet i 22 mężczyzn), stanowiących potencjalnych klientów tychże doradców zawodowych w warunkach rynkowych osób powyżej 18r. ż., którzy należeli do co najmniej jednej grupy docelowej:

- uczniów, czyli osób które podczas badania kształciły się lub szkoliły w systemie kształcenia lub szkolenia zawodowego,
- absolwentów systemu kształcenia lub szkolenia zawodowego,
- osób młodych w wieku 18-29 lat nie uczących się, nie szkolących i nie pracujących (tzw. NEET), zamieszkujących woj. podkarpackie.

5.Podsumowanie zbiorcze uwag uczestników z etapu testowania w woj. podkarpackim:

5. 1.Uwagi uczestników testowania do platformy DUAL

Mapa serwisu składa się ze strony głównej oraz kilku podstron. Jest ona prosta i intuicyjna w obsłudze. Wizualnie również nie budzi zastrzeżeń, aczkolwiek według rozmówców powinna być bardziej atrakcyjna (głównie wizualnie), aby zachęcić do założenia na niej konta. Strona główna zawiera menu główne, menu środkowe oraz boxy na dole strony. W ocenie testujących wygląda jednak pusto, jakby była niedokończona. Niektóre treści z poszczególnych modułów można byłoby przenieść na stronę główną np. informacje o kształceniu dualnym w innych krajach, np. stworzyć zakładkę Dobre praktyki. Zauważalny jest brak zakładki Pomoc i FAQ – należy zastanowić się nad ich dodaniem.

Ponadto na stronie głównej Platformy należałoby wskazać komu ma ona służyć – obecnie nie wynika z niej, że jest przeznaczona dla doradców zawodowych i ich klientów (oprócz raportów, które są przeznaczone dla instytucji szkolenia i kształcenia zawodowego). Dodatkowo wskazane byłoby opisać/objaśnić co jest zawarte w poszczególnych częściach Platformy np. w narzędziu diagnostycznym, w poszczególnych Modułach – w tym celu można byłoby stworzyć zakładkę Krótki przewodnik po stronie oraz Instrukcja obsługi (np. w dziale Pomoc), w której wyjaśniono by np. sposób przechodzenia przez poszczególne Moduły w części e-learningowej. Podstronie „główny cel” pojawiają się następujące braki.

- nie należy używać skrótów typu: wsp.młodz. zaw, nie zawsze są one jasne dla czytającego, poza tym sprawiają wrażenie braku profesjonalizmu
- brak odstępów między słowami np.: 18 r.ż, 33m-cy
- cały tekst należy wyjustować dzięki czemu będzie on bardziej czytelny i będzie sprawiał wrażenie dopracowanego
- należy zlikwidować wiszące literki
- nie powinno być kropek po tytułach, podtytułach wprowadzających do treści slajdów i równoważnikach zdań np. Zapraszam Cię do kolejnego modułu szkolenia e-learningowego. – bez kropki.
- na platformie jest też brak aktualności, ostatnie wpisy z listopada 2018 roku – należy zastanowić się nad likwidacją tej zakładki.
- sugerowane jest podzielenie Platformy (informacji tam zawartych) na dwie części: dla pracodawcy i dla uczestnika indywidualnego, młodzieży – być może dobrym rozwiązaniem byłoby stworzenie dwóch zakładek: Pracodawca, Uczeń.

5. 2.Uwagi uczestników testowania do narzędzia diagnostycznego na platformie

Pod względem technicznym jest ono dobrze przygotowane. Instrukcje są jasne i klarowne. Należy zlikwidować *wiszące literki*. Pojawiają się literówki np. *daje sytuacji* - powinno być przy danej sytuacji, *szkolę* – powinno być szkole itp., błędy stylistyczne np. *Tobie zamiast Ci*, przecinki w niewłaściwych miejscach. Kroki 1-5 łatwe i czytelne, aczkolwiek można odnieść wrażenie, że pytania się powtarzają. W kroku *Sytuacje* mało czytelna instrukcja – lepiej zostawić zapis *Proszę o zaznaczenie dwóch najbardziej pasujących do Ciebie odpowiedzi*. Ponadto zaproponowana kafeteria jest zbyt ograniczona i nieoczywista (sprawiająca problemy przy wyborze) - należy zastanowić się nad rozszerzeniem kafeterii, dodaniem odpowiedzi INNE lub Żadne z powyższych. W zakładce *Raport indywidualny* pojawia się tylko nazwa pasujących grup zawodowych bez żadnego opisu – należałoby się zastanowić nad krótkim wyjaśnieniem pojawiającej się nazwy, wyjaśnieniem co oznacza przyporządkowanie do danej grupy zawodowej, jakie przykładowe zawody wchodzi w skład tejże grupy, jakie cechy osobowości są w niej szczególnie przydatne oraz ewentualnej informacji o tym, że klient w celu uzyskania dodatkowych wyjaśnień powinien zwrócić się do doradcy zawodowego. Część testujących zwracała uwagę, że miała już wcześniej do czynienia z takimi testami np. u doradcy zawodowego w szkole.

5. 3.Uwagi uczestników testowania do kursów e-learning na platformie:

5. 3. 1.Ocena treści merytorycznych zawartych w kursach e-learningowych

Platforma składa się z pięciu modułów. Moduł I - *Nauczanie dualne*, Moduł II - *Obecni uczniowie szkolnictwa zawodowego*, Moduł III - *Absolwenci kształcenia zawodowego*, Moduł IV - *Młodzież NEET* i Moduł V - *Bądź świadomym uczestnikiem*.

Moduł I

- według testujących w module jest zbyt dużo treści - sugerowane jest skrócenie informacji dotyczących przykładów z nauczaniem dualnym w Niemczech, Francji, czy Belgii – testujący sugerują przedstawienie samych wniosków/streszczenia z tych treści
- powtarzają się informacje o założeniach projektu co jest niepotrzebne, gdyż są one przedstawione na stronie głównej Platformy – należałoby je usunąć
- moduł jest napisany zbyt formalnym językiem, niezrozumiałym dla młodzieży – należy przerehabilitować go na prostszą formę
- w module jest zbyt wiele odwołań do aktów prawnych, do których testujący (jak przyznawali) nawet nie zaglądali - należałoby je omówić, zinterpretować, a nie cytować/przedstawiać, czy dawać odnośniki
- w przykładzie nauczania dualnego w Belgii zaprezentowany schemat jest w języku niderlandzkim należałoby go przetłumaczyć na język polski lub angielski, w takiej postaci jest on niezrozumiały dla przeciętnego odbiorcy
- wskazane byłoby krótkie podsumowanie całego modułu

Moduł II

- bardzo dobrze oceniany przez testujących, bardzo praktyczny, napisany prostym językiem trafiającym do młodych ludzi, oparty na przykładach
- kilku testujących stwierdziło, że podane przykłady były opisane w sposób zbyt prosty (*R: jak dla dziecka z podstawówki*), należałoby przerehabilitować pod kątem osób mieszczących się w kategorii wiekowej młodzieży NEET
- we wszystkich przykładach wskazywano na zbyt długie, nudne dialogi – należałoby je skrócić

- ponadto R: *W historii Marty był błąd, bo zmieniono imię na Monikę*

Moduł III

- przykłady zostały bardzo dobrze ocenione przez testujących
- trzecia część *Nauczanie dualne nie tylko w szkole* jest przeładowana informacjami, jest w niej zbyt dużo tekstu - należałoby go zastąpić przykładami lub filmikami
- pojawiały się problemy z logowaniem, często następowało samoczynne wylogowanie i testujący musieli jeszcze raz przechodzić przez te same punkty
- testujący zwracali uwagę na problemy z numeracją zadań w testach (same testy podsumowujące zostały przez testujących ocenione bardzo dobrze)

Moduł IV

- moduł jest napisany prosto i zrozumiale, ale jest w nim zbyt dużo tekstu, a za mało wizualizacji, które są bardziej czytelne dla młodego czytelnika
- konieczne jest dokładne rozróżnienie kategorii NEET i Millennials (na pierwszym slajdzie) - jest to trochę niedopowiedziane/przemieszane, tak że można odnieść wrażenie, że to dwa tożsame pojęcia
- testujący zwracali uwagę na zbyt duże rozmiary grafik, które stawały się problematyczne na urządzeniach mobilnych

Moduł V

- informacje w Module I i V powtarzają się, stąd jest on zbyt obszerny - należy go skrócić do podobnej ilości slajdów jak w poprzednich modułach
- w przypadku slajdów przybliżających nauczanie dualne w innych państwach; testujący stwierdzali, że:
- po pierwsze jest ich zbyt dużo - należałoby podać dwa/trzy przykłady najlepiej obrazujące zagadnienie korzyści z tego typu nauczania,
- po drugie w przykładach raz są podawane odnośniki do stron źródłowych, innym razem nie – należałoby się zastanowić nad sensem ich podawania, ewentualnie podać do tych krajów, gdzie strona jest po angielsku, gdyż podany jest odnośnik do strony belgijskiej,

która jest w języku niderlandzkim niezrozumiałym dla przeciętnego użytkownika Platformy

- testujący sygnalizowali problem z ćwiczeniem nr 2, na końcu modułu, gdyż nie dało się go ukończyć, ponadto system samoczynnie wyrzucał z niego testujących, co skutkowało powtarzaniem całego zadania od początku

5.3.2. Ocena przygotowania technicznych kursów e-learningowych

Wszystkie moduły pozostawiają wiele do życzenia pod względem technicznym i językowym;

- jest wiele literówek np. *Korzyści dla pracodawców w percypowaniu w nauczaniu dualnym. Przetworowałam dla Ciebie mapę procesu organizacji kształcenia praktycznego, zapoznaj się z nią*, błędów interpunkcyjnych i ortograficznych – należy dokonać uważnej korekty językowej całej platformy
- tekst bardzo często wyjeżdża poza ramki (np. slajd nr 9 Moduł I, ale też np. slajd 22 Moduł V), jest biały i niewidoczny, czcionka jest nierówna, odległości między słowami różne – należy to dopracować
- tekst należy wyjustować i zlikwidować *wiszące literki* – w obecnej postaci wygląda on bardzo nieprofesjonalnie (wręcz niechlujnie)
- jest wiele skrótów typu *kształcenie zaw.* – należy je zastąpić pełnymi nazwami/słowami
- dopracowania wymagają również grafiki np. na niektórych z nich pojawia się tylko połowa tekstu (górną połowę nie ma) lub tekst jest do góry nogami (np. slajd nr 7).
- grafiki się powielają
- niewskazane jest stosowanie klipartów – świadczy to o braku profesjonalizmu twórców strony
- formuła wskazywania źródła pod rysunkami/tabelami/grafikami wymaga ujednolicenia: czasem mamy zapis: *źródło:.....*, innym razem jest tylko podany adres/nazwa źródła, ponadto czasem jest to prosta czcionka innym razem kursywa, czasem zapis jest on umieszczony nad rysunkiem, innym razem pod – należy to ujednolicić
- brakuje przycisku/butonu: **Wróć do poprzedniego slajdu**
- testujący sugerują zastąpienie teorii bardziej praktycznymi przykładami lub filmikami

- konieczna jest bardzo dokładna korekta językowa i techniczna
- wskazane byłyby krótkie podsumowania poszczególnych modułów
- należałoby zamieścić krótką instrukcję/wyjaśnienie na początku obsługi kursów e-learningowych, gdyż niezbyt zrozumiałe jest przejście od modułu I, przez (zamiennie) II, III lub IV do V

5. 4.Uwagi uczestników testowania do 16 raportów (1 raport na każdy region Polski)

Poszczególne raporty były ocenione pozytywnie jako wyczerpujące i bardzo szeroko omawiające różne aspekty związane z zagadnieniem rynku edukacyjnego w poszczególnych województwach. Niemniej, jak pokazują szczegółowe uwagi do raportów należy je dopracować zwłaszcza pod kątem technicznym (technikalia) i wizualnym (według uwag szczegółowych). Wskazana byłaby zmiana perspektywy analiz pod kątem zakładanego czytelnika raportów oraz uwzględnienie/odniesienie się w całym raporcie (we wszystkich analizach) do kategorii młodzieży NEET. Sugerowane jest uaktualnienie i uporządkowanie chronologiczne danych oraz ich uzupełnienie o badania nad pracodawcami, a także uwzględnienie danych i badań nad migracjami. Rozmówcy zaznaczali również konieczność pogłębienia analiz pod kątem specyfiki danego województwa (np. położenie geograficzne, sąsiedztwo itp.). Wskazana byłaby zmiana struktury raportu wg schematu: wstęp z wyszczególnieniem celu/celów, opis metodologii (całej wykorzystanej w raporcie z wyjaśnieniem celowości ich wykorzystania), poszczególne rozdziały (z krótkimi podsumowaniami) oraz podsumowanie z wnioskami i rekomendacjami (najlepiej w postaci tabeli). Problemатyczny jest ostatni rozdział i zapis: uwzględnione tylko dwa kluczowe opracowania, czy to oznacza, że pozostały analizy w ostatni rozdziale zostały w nim pominięte? Należy również uporządkować załączoną do raportów bibliografię według obowiązujących standardów i wytycznych, które porządkują wykorzystane źródła.

6. Uwagi dodatkowe zespołu ekspertów merytorycznych:

6.1. Uwagi ekspertów do produktów cyfrowych projektu (platformy dual, kursów e-learning, narzędzia diagnostycznego) – aspekt techniczny, funkcjonalny i doświadczenie użytkownika

- Po zalogowaniu się na konto na platformie DUAL jedną z dostępnych opcji jest „Forum”, które w tym momencie nie funkcjonuje, podobnie jak i opcja „Ankiety”. Po kliknięciu opcji „Szkolenia” nie pojawiają się informacje dotyczące formy realizacji kursu (kurs opracowany w formie samokształceniowej czy realizowany przy udziale osoby prowadzącej), wymagań odnośnie uzyskania certyfikatu oraz wymagań technicznych (wymagania sprzętowe, system operacyjny, przeglądarki internetowej, ewentualne dodatkowe wymagania odnośnie przeglądarki). Nie przedstawiono celów i efektów kształcenia dla poszczególnych modułów kursu.
- Wyniki wszystkich rozwiązywanych testów umieszczonych w kursach nie są zapisywane na koncie użytkownika. Niezaliczenie testu nie ogranicza dostępu do kolejnych części kursu e-learningowego.
- Na koncie użytkownika nie zapisywane są dane dotyczące postępów w realizacji kursów e-learningowych. Po zalogowaniu i wyborze opcji „Szkolenia” użytkownik zostaje przekierowany do strony głównej, gdzie umieszczone są odnośniki do wszystkich pięciu modułów.
- W kursach elearningowych pliki graficzne stanowiące element danego slajdu w kursie nie dostosowują się do funkcjonalności określonych wytycznymi WCAG 2.0 dostępności dla możliwie szerokiej grupy użytkowników, włączając w to osoby niepełnosprawne (poziom AAA). Pliki graficzne nie ulegają żadnym modyfikacjom np. pod kątem rozmiaru czcionki, pomimo zastosowania odpowiednich ikon np.
- Odnośniki do stron internetowych (źródeł elektronicznych) nie są opatrzone datami ostatniego dostępu
- Nie podlinkowano logotypów wszystkich partnerów projektu na stronie głównej platformy internetowej.
- Wynik testu z wykorzystaniem Narzędzia Diagnostycznego „Badanie kompetencji” przedstawiany jest w postaci hasłowej, nie zawiera dodatkowych objaśnień. Zalogowany użytkownik może ponownie podejść do rozwiązania testu z

wykorzystaniem zupełnie odmiennych danych umieszczonych na pierwszej stronie testu: „Metryczka”.

UWAGI DO MODUŁU I

- Literówka na slajdzie 2 *Założenia projektu* „przechodzenie” zamiast „przechodzenia”(moduł I).
- Literówka na slajdzie 6 Co to jest nauczanie dualne: „stosowane” zamiast „stosowany”
- Odwrócenie tekstu może powodować problemy z jego odczytem, schemat graficzny nie jest dostosowany do rozmiaru zastosowanej czcionki
- W temacie 9 *Podstawy prawne – ustawa* błędnie podlinkowano *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej* z dnia 11 sierpnia 2015r.
- W temacie 10 *Podstawy prawne – ustawa* błędnie opisano Ustawę z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o rzemiośle. W tekście pojawia się również literówka
- Na slajdzie 11 *Ćwiczenie 1* wystąpił błąd w pisowni komunikatu zwrotnego skierowanego do uczestnika kursu, który nie zaliczył testu
- Podobny błąd w pisowni występuje w komunikacie zwrotnym po zakończeniu testu wiedzy (slajd 29)
- Na slajdzie 12. *Dual w Niemczech* nie działa odnośnik do strony www
- Literówki w teście wiedzy (slajd 29) : „nauczyciela” zamiast „nauczyciel” oraz „kontaktu” zamiast „kontakty”

UWAGI DO MODUŁU II

Moduł II składa się z 3 tematów:

- *Historia Maćka*
- *Historia Marty*
- *Obecni uczniowie szkolnictwa zawodowego*

Przy czym, po wyborze pierwszych dwóch opcji (historii Maćka bądź Marty) oraz przejściu wszystkich slajdów dotyczących danego działu nie występuje przekierowanie wskazujące na możliwość wyboru pozostałych opcji (drugiej historii oraz tematu: *Obecni uczniowie szkolnictwa zawodowego*). Pojawia się natomiast ekran umożliwiający przejście od razu do Modułu V (pomimo braku realizacji pozostałych tematów w obszarze modułu II).

Jedynie decydując się od razu po przystąpieniu do modułu II na realizację ostatniego tematu *Obecni uczniowie szkolnictwa zawodowego* uczestnik kursu po zakończeniu tej części

otrzymuje możliwość zapoznania się z dwoma poprzednimi tematami: „Historia Maćka” , „Historia Marty”.

UWAGI DO MODUŁU III

Moduł III składa się z 3 tematów:

- *Historia Kostka*
- *Historia Krzysztofa*
- *Nauczanie Dualne nie tylko w szkole*

Podobnie jak podczas realizacji modułu II, jedynie po zakończeniu trzeciego tematu *Nauczanie Dualne nie tylko w szkole* , uczestnik kursu otrzymuje możliwość wyboru pozostałych tematów (bez konieczności cofania do poprzednich stron internetowych).

- Na slajdzie 3 *Motywacja. Jak ją zwiększyć?* Ikony zasłaniają tekst znajdujący się na schemacie
- Literówka w treści wiedzy (slajd 10) „zasoby” zamiast „asoby”

UWAGI DO MODUŁU IV

Moduł IV składa się z 3 tematów:

- *Historia Moniki*
- *Historia Pawła*
- *Młodzież NEET*

Podobnie jak podczas realizacji modułu II oraz III jedynie po zakończeniu trzeciego tematu *Młodzież NEET*, uczestnik kursu otrzymuje możliwość wyboru pozostałych tematów (bez konieczności cofania do poprzednich stron internetowych).

- Po zakończeniu realizacji tematu „Historia Pawła” nie występuje jakiegokolwiek przekierowanie do kolejnego elementu kursu (brak nawigacji w kursie)
- Na slajdzie 12 *Doradztwo zawodowe* (ekran 210) pojawia się informacja skierowana do osoby zajmującej się technicznym opracowaniem kursu „(Element graficzny powinien pojawić się w tym miejscu)”. Schemat nie jest dostosowany do wielkości zastosowanej czcionki

- Na slajdzie 24 *Motywacja – teoria automotywacji* pojawia się błąd w pisowni: „chamują” zamiast „hamują”. Schemat nie jest dostosowany do wielkości zastosowanej czcionki.

UWAGI DO MODUŁU V

- W Module V kursu nie działa test umieszczony na slajdzie 46 *Ćwiczenie 2* (ekran 321), brak możliwości wstawiania odpowiedzi w odpowiednich kolumnach
- Po zakończeniu realizacji modułu V nie występuje przekierowanie do kolejnego elementu kursu np. do slajdu zawierającego podsumowanie, informacje dotyczące sposobu uzyskania certyfikatu. Po kliknięciu opcji „Aktualności” wyświetla się użytkownikowi robocza wersja strony

Uwagi pozytywne zgłaszane przez ekspertów po zakończonym testowaniu platformy oraz umieszczonych na niej kursów e-learningowych oraz narzędzia diagnostycznego:

- Rejestracja użytkownika przebiega prawidłowo, weryfikacja następuje poprzez potwierdzenie odnośnika w wiadomości wysłanej przez system na wskazany adres mailowy.
- Po zalogowaniu się na konto użytkownika, wynik otrzymany po rozwiązaniu testu z wykorzystaniem Narzędzia Diagnostycznego „Badanie kompetencji” zostaje automatycznie zapisany (wraz z datą udziału w badaniu) w zakładce „Moje dane”. Po ponownym rozwiązaniu testu wynik zostaje również zapisany.
- Testy będące elementami składowymi kursów e-learningowych umożliwiają autoewaluację wiedzy użytkownika.

Uwagi pod kątem wymagań technicznych oraz funkcjonalnych platformy DUAL

Wymagania techniczne:

- Z uwagi na lokalizację hostingu aplikacji po stronie usługodawcy przyjęto założenie, że za bezpieczeństwo informacji w myśl przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, usługodawca zaprojektował system zgodnie z powyższymi dyrektywami oraz jego instancja działa w oparciu o wyżej wymienione założenia.
- Bezpośrednio po otwarciu systemu w przeglądarce internetowej wymiana danych z aplikacją odbywa się za pomocą protokołu HTTP po porcie 80. Okno panelu

logowania również przesyła informacje w „sposób jawny”. Po zalogowaniu do systemu w dalszym ciągu transmisja danych nie jest szyfrowana.

- System umożliwia wymianę danych za pomocą protokołu HTTPS, jednak nie jest on domyślnym protokołem transmisji danych - aby z niego skorzystać, należy wymusić jego użycie w adresie URL w oknie przeglądarki. Ponadto użycie protokołu HTTPS wyświetla informację o potencjalnym zagrożeniu bezpieczeństwa związanym z niewłaściwym certyfikatem SSL :

*Certyfikat witryny „www.projektdual.pl” nie jest zaufany, ponieważ nie jest on dla niej prawidłowy. Certyfikat został wystawiony tylko dla następujących domen: *.iq.pl, iq.pl*

- Strona jest poprawnie wyświetlana w przeglądarkach Firefox, Chrome, Microsoft Edge.
- Przeprowadzono test zgodności ze standardem W3C (korzystając z validatora konsorcjum znajdującego się pod adresem <https://validator.w3.org/>) dla dokumentu html wygenerowanego z url: <http://www.projektdual.pl/> . Test zwrócił 5 błędów dotyczących nieprawidłowego znaku spacji w nazwie pliku obrazu dokumentu html odpowiedzialnego za generowanie strony.
- Strona kodowa aplikacji ustawiona zgodnie ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia w standardzie Unicode UTF-8.
- Aplikacja posiada implementację mechanizmów odpowiedzialne za prawidłowe wyświetlanie informacji dla osób z dysfunkcjami wzroku - dostępny jest panel odpowiedzialny za alternatywne formatowanie layoutu strony. Struktura prezentowanych danych przejrzysta z zachowaniem odpowiednich kontrastów. Prawidłowo generowane nagłówki, systemy menu i linkowania oraz elementy graficzne z tekstem alternatywnym.
- Mając na uwadze, że system został prawdopodobnie utworzony w technologii PHP (framework po zalogowaniu generuje błędy charakterystyczne dla tego rodzaju aplikacji) można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, że jego implementacja będzie możliwa w oparciu o systemy operacyjne Windows oraz Linux.
- Portal renderuje strony w technologii Responsive Web Design. Strony wyświetlają się poprawnie zarówno na urządzeniach mobilnych jak i na komputerach stacjonarnych.
- Komunikacja z użytkownikami systemu domyślnie odbywa się za pomocą protokołu HTTP – transmisja nieszyfrowana.

- Uruchomiono protokół HTTPS, jednak jego działanie trzeba wymusić po stronie użytkownika – nie jest on domyślnym protokołem przesyłania danych pomiędzy klientem a serwerem.
- Certyfikat SSL zaimplementowany w systemie nie jest podpisany przez właściwą jednostkę certyfikującą.

Wymagania funkcjonalne:

- Utworzone konto dedykowane administracji portalem (admin@dual.pl) nie posiada funkcjonalności odpowiedzialnych za wersjonowanie treści umieszczonych w systemie. Nie ma możliwości przywrócenia oraz śledzenia zmian w nowych oraz istniejących zawartościach.
 Poszczególne instancje publikowanych treści posiadają informację o dacie ich utworzenia. Nie zawierają danych o ich autorze oraz innych informacji dotyczących edycji utworzonej struktury. Powyższe konto nie daje możliwości publikacji wybranej treści w określonym terminie bądź dedykowanym przedziale czasowym.
- Brak możliwości integracji oraz logowania za pomocą serwisu Facebook.
- Serwis posiada mechanizmy umożliwiające autentykację i autoryzację użytkowników.
- Serwis posiada moduł umożliwiający zarządzanie użytkownikami systemu.
- Serwis umożliwia zarządzanie menu głównym systemu. Nie stwierdzono możliwości dedykowania poszczególnych elementów menu ze względu na role / uprawnienia systemowe. W przedstawionej wersji systemu brak możliwości definiowania wyświetlania poszczególnych elementów menu z podziałem na urządzenia mobilne i stacjonarne.

6.2. Uwagi ekspertów do produktów cyfrowych projektu (platformy dual, kursów e-learning, narzędzia diagnostycznego) – aspekt merytoryczny

POZYTYWNE ASPEKTY

- Platforma wykonana jest starannie i jest intuicyjna w obsłudze, a nawigowanie po niej jest proste i bezproblemowe – w ciągu całego okresu testowania nie występowały trudności natury technicznej.

- Platforma i kursy e-learning posłużyć mogą jako wprowadzenie klienta doradcy zawodowego w sposób ciekawy i prosty w założenia idei kształcenia dualnego i doradztwa zawodowego.
- Platforma prezentuje się w sposób atrakcyjny graficznie – kolorystyka jest wyważona i nie „razi po oczach”, poszczególne sekcje platformy nawiązują kolorystycznie do logotypu projektu.
- Zarówno platforma, jak i zamieszczone na niej produkty cyfrowe (e-learning, narzędzie diagnostyczne) przeznaczone dla uczniów, absolwentów i młodzieży NEET spełniają swoją funkcję – przekazują wiedzę na temat możliwości kształcenia i szkolenia dualnego, roli jaką może pełnić doradca zawodowy w procesie poszukiwania odpowiedniego kursu, szkoły lub zatrudnienia dla osoby nieaktywnej zawodowo i edukacyjnie.
- Narzędzia cyfrowe oprócz funkcji edukacyjnej i diagnostycznej starają się również zmotywować klientów doradców zawodowych do podjęcia pracy lub nauki, co jest pożądane zwłaszcza w pracy z osobami nieaktywnymi zawodowo i edukacyjnie, często zniechęconymi do aktywnego poszukiwania pracy czy podnoszenia kompetencji zawodowych.
- Szkolenia e-learningowe przekazują podstawowe informacje na temat różnych metod aktywizacji szkoleniowej, edukacyjnej i zawodowej, przy tym przedstawiają one trzy różne ścieżki aktywizacji (odrębne moduły szkoleń e-learningowych) dla trzech różnych grup odbiorców docelowych (uczeń, absolwent szkolenia/kształcenia zawodowego, osoba młoda NEET).
- Tematyka i konstrukcja szkoleń e-learningowych jest dopasowana do odbiorców docelowych (którymi co do zasady są osoby młode powyżej 18r.ż. i poniżej 30r.ż.), a dodatki do szkoleń w postaci case-studies (historie dla ciekawych), których bohaterami są również osoby młode, posługujące się językiem potocznym mogą dodatkowo zachęcać określoną grupę klientów doradców zawodowych dla których szkolenia są dedykowane do zapoznania się z nimi.

NEGATYWNE ASPEKTY

- Na stronie głównej platformy widoczna jest informacja „O projekcie”, a jedną z trzech głównych podstron platformy jest również ta pod nazwą „O projekcie”, gdzie podane są podstawowe informacje o projekcie, ale brak jest informacji o platformie –

wyjaśniających dla kogo jest przeznaczona platforma i poszczególne jej części oraz dla kogo są przeznaczone.

- Zgodnie z wymogami dotyczącymi obowiązków informacyjnych „Komisja Europejska wymaga, aby flaga UE z napisem Unia Europejska była widoczna w momencie wejścia użytkownika na stronę internetową, to znaczy bez konieczności przewijania strony w dół”, tymczasem na platformie flaga UE znajduje się w dolnej części strony i wymagane jest przewijanie w dół, aby zobaczyć ten element produkty cyfrowe zamieszczone na platformie.
- Domena „projektdual.pl” nie jest zarejestrowana na Beneficjenta.
- Platforma posiada podstrony „O projekcie”, „Aktualności” i „Nasze działania” dostępne w menu głównym strony i/lub na stronie głównej. Są to podstrony z materiałami o charakterze promocyjno-informacyjnym, które nie powinny znajdować się na platformie, a na stronie dedykowanej projektowi (www.ksztalaceniidualne.pl). W menu głównym brak jest sekcji „Pomoc” oraz „FAQ”, w których użytkownik strony mógłby uzyskać merytoryczne informacje o platformie oraz informacje jak nawigować po stronie.
- Jeśli zakładka „Aktualności” zostanie zamieniona na „FAQ” nie będzie potrzeby stosowania w tej sekcji automatycznego datownika oraz podziału na wpisy bieżące i „starszą aktualność”.
- Na stronie głównej widoczny jest wydzielony żółty obszar pn. „Bazy danych”, w którym widoczne są boxy: „Czytelnia”, „Linkownia” i „Bazy instytucji”. O ile zasadne jest zapewnienie „Linkowni”, gdzie użytkownik może zapoznać się z dodatkowymi stronami związanymi ze szkoleniem/kształceniem dualnym lub poradnictwem zawodowym, nie wiadomo czemu i komu ma służyć zakładka „Bazy instytucji”, gdzie znajdują się jedynie 3 wpisy, do tego odnoszące się do tej samej instytucji oraz zakładka „Czytelnia” w której brak jest jakichkolwiek wpisów. Do tego, jeśli zakładka „Czytelnia” ma zawierać odnośniki do źródeł internetowych, to nie jest wiadome czym różnić się ona ma od zakładki pn. „Linkownia”? Wśród zakładek brak jest również zakładki „Porady ekspertów”, która przewidziana była w projekcie.
- Biorąc pod uwagę ponadnarodowy charakter projektu, zastanawia brak możliwości dostępu do strony min. w języku angielskim, na przykład poprzez zastosowanie darmowego pluginu tłumaczącego zawartość strony. Takie ułatwienie umożliwi

również dostęp do strony użytkownikom, którzy nie znają języka polskiego, np. mniejszości etnicznej, migranci.

- Liderem projektu jest Educare er Servire Fundacja Antoniego Kamińskiego, dlatego zastanawiający jest układ logotypów instytucji uczestniczących w projekcie. Ponadto brak jest logotypu Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, który dołączył do projektu w 2019r.
- W zakładce „Kontakt” podano adres siedziby i dodatkowy adres prowadzenia działalności przez lidera projektu, lecz zamieszczone zdjęcie przedstawia nieznaną budynkę, którym nie jest ani budynek gdzie mieści się siedziba fundacji, ani też budynek przy ul. Krakowskiej 25 w Dębicy. Ponadto w zakładce wstawiono zwykły screenshot ukazujący nieznaną lokalizację – element ten nie ma charakteru interaktywnego.
- W dolnym obszarze strony głównej znajdują się odnośniki do 3 podstron o nazwach: „Kursy E-learning”, „Narzędzia diagnostyczne” i „Główne produkty projektu”. Nazwa podstrony „Narzędzia diagnostyczne” wskazuje na liczbę mnogą, chociaż przekierowanie następuje na podstronę, gdzie dostępne jest wyłącznie jedno narzędzie. Ponadto brak jest skrótowego opisu tejże podstrony, analogicznego do opisów dwóch pozostałych podstron. Natomiast podstrona pn. „Główne produkty projektu” prowadzi do adresu, gdzie umieszczone są raporty i analizy wypracowane w projekcie. Głównymi produktami projektu jest również sama platforma, narzędzie diagnostyczne i kursy e-learningowe.
- Na podstronie „Główne produkty projektu” nie zamieszczono wersji cyfrowej raportu pn. „RAPORT Z BADAŃ IDI PRZEPROWADZONYCH W RAMACH PROJEKTU >>DUAL. PONADNARODOWA WSPÓŁPRACA W KIERUNKU KSZTAŁCENIA W PLACÓWKACH SZKOLENIA I KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO<<”, który powstał w projekcie.
- Ekran „404. Przepraszamy. Strona o podanym adresie nie istnieje.” wyświetlany na platformie zamieszczony jest pod domeną wykonawcy platformy.
- Ponadto podano niewłaściwy adres e-mail do kontaktu oraz zamieszczono na niej informacje odnoszące się do BD Center sp. z o. o.

UWAGI OGÓLNE DO NARZĘDZIA DIAGNOSTYCZNEGO

- Na ekranie powitalnym narzędzia diagnostycznego dostępnego na platformie zamieszczono zapis „BD Center sp. z o. o.

- Komunikaty ukazujące się w “chmurce” po przejściu na daną odsłonę narzędzia diagnostycznego wyświetlane są zbyt krótko, aby można było się z nimi szczegółowo zapoznać. Użyty kolor czcionki i tła „chmurki” zlewa się z tłem danej podstrony
- Na ekranie „Sytuacje”:
 - a) instrukcja wypełnienia tej części narzędzia diagnostycznego spisana jest w sposób, który może nie zostać odczytany właściwie przez grupy docelowe - nie użyto języka prostego;
 - b) występuje tzw. literówka – „szkolę”;
 - c) wykaz przedmiotów jest ograniczony (8 sztuk) i nie zawiera innych przedmiotów, które mogły podobać się odbiorcom docelowym w szkole, np. język polski, język obcy, historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, wychowanie fizyczne, muzyka;
 - d) zwrot „znaleźć nietypowe i nowatorskie rozwiązanie mojego problemu” nie jest poprawnym zakończeniem zdania rozpoczynającego się od „Świetnie radzę sobie w sytuacji, gdy...”;
 - e) część zwrotów w polach wyboru opatrzone cudzysłowami chociaż nie są cytatami;
 - f) w sekcji „W przyszłości mógłbym wykonywać pracę” w każdym indywidualnym polu wyboru podano tylko od 1 do 2 przykładowych zawodów, łącznie 7 zawodów bez możliwości wyboru innych;
 - g) podobnie w sekcji „Moim wymarzonym zawodem jest zawód typu” pola wyboru zawierają od 2 do 3 zawodów, łącznie 9 zawodów bez możliwości wyboru innych;
 - h) w sekcji „Gdybym prowadził blog, dotyczyłby on...” dwa pola wyboru zabierają niepoprawne zakończenie rozpoczętego zdania;
 - i) w sekcji „Z kolegami/koleżankami najchętniej...” zaproponowano pole wyboru „Gram w szachy”, zamiast odniesienia się do szerszego zakresy czynności (np. „gram w gry logiczne”)
- Na ekranie „Raport indywidualny” wyświetlane są ogólne grupy zawodów (tester, wykonawca, usługowiec) generowane najprawdopodobniej na podstawie wybranych pól w sekcji „Sytuacje”. Powyższe grupy nie zawsze są poprawnie wyświetlane w sekcji. Narzędzie diagnostyczne przewidziano nie tylko w celu identyfikacji potencjalnych zawodów w jakich dany klient doradcy zawodowego mógłby się odnaleźć, ale również w celu badania kompetencji klienta. W raporcie brakuje jednak metryczki z wykazaniem 12 kompetencji wraz z ich definicjami oraz wykazem skali - poziomu każdej z tychże kompetencji u osoby korzystającej z

narzędzia diagnostycznego (np. poziom niski, poziom średni, poziom wysoki). Sekcje „Krok 1” do „Krok 5” służyły przypisaniu do każdej z 12 kompetencji 5-ciu stwierdzeń, jednak raport indywidualny to pomija.

UWAGI OGÓLNE DO MODUŁÓW SZKOLEŃ E-LEARNING

- Większość ze slajdów dostępnych na platformie modułów e-learning (oznaczonych jako nr I, II, III, IV i V) zawiera liczne błędy o charakterze językowym (najczęściej są to błędy interpunkcyjne, ortograficzne, graficzne, gramatyczne, leksykalne) oraz niewłaściwie sformatowane elementy graficzne (najczęściej są to pola tekstowe niedostosowane do wielkości danej grafiki/tła, wzajemne przysłanianie się odrębnych grafik, brak zastosowania opcji podziału wyrazów na elementach graficznych, nieczytelność tekstu na elementach, niska rozdzielczość zastosowanych grafik, powtórzenia treści).
- Z uwagi na mnogość uchybień – zasadne jest pod tym kątem sprawdzić każdy slajd. Na platformie nie zamieszczono krótkich instrukcji/przewodników do każdego z 3 modułów. Brak jest odpowiednich odnośników na stronie głównej szkoleń e-learning i nie są one dostępne również na indywidualnych podstronach z danymi modułami.
- Na stronie głównej szkoleń e-learning (<http://www.projektdual.pl/baza-wiedzy>) widoczne są liczne błędy językowe. Ponadto moduły oznaczono jako II, III i IV, co może błędnie sugerować, że szkolenie składa się z pięciu modułów, chociaż moduły oznaczone jako II, III i IV to odrębne wariacje modułu nr II (3 różne ścieżki aktywizacji przeznaczone dla: uczniów lub absolwentów lub młodzieży NEET), z kolei ostatniego modułu nie oznaczono jako III, a jako V. Aby rozpocząć realizację danego modułu należy kliknąć odnośnik pn. „Czytaj więcej”, co nie jest adekwatne w tego typu szkoleniach (bardziej odpowiedni byłby odnośnik pn. „Rozpocznij” lub „Przejdź dalej”). Nazwa modułu oznaczonego jako III to „Nauczanie Dualne nie tylko w szkole”, chociaż ta ścieżka powinna wskazywać na grupę docelową absolwentów kształcenia lub szkolenia zawodowego, podobnie jak nazwy modułów oznaczonych jako nr II i IV.
- Po rozpoczęciu dowolnego modułu możliwe jest poruszanie się pomiędzy slajdami tylko w jednym kierunku („Przejdź dalej”), a brak jest możliwości nawigowania do poprzednich slajdów oraz rozpoczęcia danego modułu od nowa (powrotu do slajdu nr 1 danego modułu).

- Na slajdzie nr 5 modułu I przedstawiono schemat trzech ścieżek aktywizacji zawodowej (możliwość wyboru pomiędzy modułami oznaczonymi jako II, III i IV w zależności od grupy docelowej – uczniowie, absolwenci, młodzież NEET). Schemat ten zawiera liczne rozbieżności w porównaniu z układem i opisem modułów na stronie głównej szkoleń e-learning (<http://www.projektdual.pl/baza-wiedzy>):
 - a) schemat na slajdzie nr 5 modułu I stanowi element graficzny o niskiej rozdzielczości, a zastosowana czcionka w kolorze białym uniemożliwia poprawny odczyt treści;
 - b) slajd zawiera błędy językowe;
 - c) elementy graficzne z wizerunkiem („Anity”) nie są wypoziomowane;
 - d) zastosowano niewłaściwe numerowanie modułów (I, II, III, IV i V zamiast I, II i III);
 - e) strzałki wskazujące kierunek przejścia od modułów oznaczonych jako II i III i IV w kierunku modułu oznaczonego jako V są niesymetryczne, zlewają się z innymi elementami graficznymi i sprawiają wrażenie niedopracowanych;
 - f) nazwy modułów oznaczonych jako III i jako V na stronie głównej szkoleń e-learning (<http://www.projektdual.pl/baza-wiedzy>) oraz na slajdzie nr 5 różnią się;
 - g) na slajdzie nr 5 modułu I ciekawostka pn. „Historia Krzysztofa” przypisana do modułu oznaczonego jako II jest w rzeczywistości ciekawostką przypisaną do modułu oznaczonego jako nr III; ciekawostki pn. „Historia Kacpra”, „Historia Leny” i „Historia Artura” ukazane na slajdzie nr 5 modułu nr I nie występują na platformie; ciekawostka pn. „Historia Kostka” przypisana do modułu oznaczonego jako IV jest w rzeczywistości ciekawostką modułu oznaczonego jako nr III.
- Brak ujednolicenia treści na ekranach/slajdach dostępnych po zakończeniu modułów, oznaczonych jako I, II, III i IV. Jedynie ekran wyświetlany po zakończeniu modułu oznaczonego jako II (<http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia/modul/14/szkolenie/24/ekran/104>) wygląda, poza błędami językowymi, jako graficznie dopracowany i nawiązuje do szaty graficznej platformy. Pozostałe uwagi:
 - a) liczne błędy językowe;
 - b) brak jednolitego nazewnictwa slajdów („Zakończenie”, „Wybierz swoją ścieżkę wiedzy w dualu”, „Zapoznaj się z historią: Pawła, Moniki”);
 - c) slajd nr 30 widoczny po zakończeniu modułu nr I (<http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia/modul/13/szkolenie/11/ekran/47>)

- zawiera niejasne opisy dotyczące stanowisk i instytucji, chociaż moduły przeznaczone są tylko dla trzech grup odbiorców docelowych (uczniowie, absolwenci kształcenia/szkolenia zawodowego, młodzież NEET);
- d) niewłaściwie ponumerowano moduły (I, II, III, IV i V zamiast I, II, III);
 - e) wszystkie ekrany zawierają zapisy odnoszące się do „przedstawicieli instytucji związanych z kształceniem dualnym”, chociaż szkolenie przeznaczone jest tylko dla klientów doradców zawodowych;
 - f) użyto niejasnych zwrotów (np. „od tego roku” – bez odniesienia się do roku, „nic z tych rzeczy nie wydarzy się” – bez wyjaśnienia o jakie „rzeczy” chodzi);
 - g) na slajdzie nr 31 wyświetlanym na zakończenie modułu oznaczonego jako IV zastosowano skrótowe zwroty „Pawła”, „Moniki” zamiast „Historia Pawła”, „Historia Moniki”; slajd ten również zawiera powielenie zapisu „Moduł V”.
- Brak ujednoczenia treści na ekranach/slajdach wyświetlanych po zapoznaniu się z historiami „dla ciekawych” w ramach modułów oznaczonych jako II, III i IV:
 - a) brak jednolitego nazewnictwa ekranów/slajdów („Koniec”, „I co dalej?”, „Twój sukces”, „Dual i co dalej”);
 - b) za wyjątkiem ekranów wyświetlanych po zapoznaniu się z historią Pawła oraz z historią Moniki, zapisy na slajdach sugerują jakoby użytkownik ukończył moduł II kursu, jednak historie stanowią wyłącznie swego rodzaju ciekawostki i uzupełnienie kursów, a nie są to odrębne moduły/szkolenia;
 - c) element graficzny przekierowujący do modułu oznaczonego jako „Moduł V” jest niedopracowany graficznie i nie nawiązuje kolorystycznie do pozostałych elementów platformy; brak jest elementów graficznych przekierowujących do pozostałej historii dla ciekawych dostępnej w ramach danego modułu – analogicznie jak to uczyniono na ekranie wyświetlanym po zakończeniu modułu oznaczonego jako II.
 - Brak jednolitych zasad interpunkcyjnych zastosowanych w tytułach i podtytułach slajdów. Na większości slajdów nie występują kropki po tytułach i podtytułach, ale np. w module oznaczonym numerem III, na slajdach.

UWAGI DO MODUŁU I

- Slajdy o numerach od 2 do 4 stanowią powielenie informacji dostępnych na stronie głównej platformy i na stronie projektu.

- Na slajdzie nr 11 (zamieszczone jest ćwiczenie nr 1 niemożliwe do wypełnienia – bez względu na układ wybranych odpowiedzi wyświetlany jest komunikat o niezaliczeniu testu)
- Slajdy o numerach od 9 do 10 stanowią odwołania do aktów prawnych, a do tego zawierają liczne błędy - mogą okazać się nieinteresujące dla odbiorców docelowych (osób młodych NEET, uczniów i absolwentów kształcenia i szkolenia zawodowego).
- Slajdy o numerach od 12 do 23 stanowią ciekawostkę, jednak ich zamieszczenie jako części merytorycznej modułu nie jest uzasadnione.
- Slajd nr 21 zawiera niepoprawne tłumaczenie tekstu. Ponadto odsyła użytkownika do zapoznania się z treściami spisanyymi w języku niderlandzkim.

UWAGI DO MODUŁU II

- Slajd nr 7 o podtytule „Co zyskujesz kończąc szkołę branżową II stopnia ?” nawiązuje do korzyści płynących z rozpoczęcia nauki w szkole branżowej II stopnia, a nie do korzyści z jej ukończenia.
- Slajd nr 9 zawiera wyjaśnienia/pełne nazwy skrótów, które nie występują w dalszej części modułu. Brakuje natomiast rozwinięć skrótów i definicji zwrotów używanych w dalszej części modułu (np. „KKZ”, „zawody deficytowe”, „barometr zawodów”, „kwalifikacja”, „kompetencje miękkie”).
- Tytuły slajdów nr 10, 13, 15 nawiązują do Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych (KKZ), natomiast treść slajdów odnosi się do Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK).
- Slajdy nr 12 i nr 13 zawierają błędy merytoryczne:
 - a) niepoprawnie określono liczbę poziomów/kursów kwalifikacyjnych w danych zawodach;
 - b) niepoprawnie utożsamiono zawody składające się z dwóch poziomów/dwóch kwalifikacji z zawodami tzw. „szerokoprofilowymi”.
- Slajd nr 21 zawiera powtórzenia treści w ramkach.
- Test wiedzy przewidziany na zakończenie modułu, dostępny na slajdzie nr 33 zawiera liczne błędy o charakterze językowym oraz niepoprawną numerację.

UWAGI DO MODUŁU III

- Slajd nr 23 zawiera powtórzenia tekstu na elementach graficznych.

UWAGI DO MODUŁU IV

- Slajd nr 2 zawiera błędy merytoryczne:
 - a) podano niewłaściwe tłumaczenie zwrotu angielskiego *not in employment, education or training*;
 - b) akronim „NEET” określa się jako słowo;
 - c) utożsamia się akronim „NEET” z terminem „Millenials”, powołując się na źródła („inne źródła”), bez ich przywołania.
- Slajd nr 3 zawiera błędy merytoryczne:
 - a) wyjaśniając znaczenie akronimu „NEET” odniesiono się tylko do nieuczestniczenia w kształceniu i braku zatrudnienia, pomijając nieuczestniczenie w szkoleniach;
 - b) opisano koncepcję „NEET” jako „wskaźnik pokazujący odsetek ludzi zatrudnionych i niezatrudnionych w przedziale wiekowym od 24 do 29 lub wskaźnik aktywnych do biernych zawodowo w granicach od 15 do 24 roku życia”;
- Z kolei opis odnoszący się do wykresu na slajdzie nr 5 odwołuje się do informacji widocznych na wykresie na slajdzie nr 4.
- Slajd nr 6 określa grupę NEET mianem „populacji”. Ponadto powołano się na badania bez podania źródła.
- Test wiedzy przewidziany na zakończenie modułu, dostępny na slajdzie nr 30 zawiera liczne błędy o charakterze językowym.

UWAGI DO MODUŁU V

- Nazwa odnośnika prowadzącego do modułu oznaczonego jako V jest niepoprawna/niepełna
- Slajd nr 6 przedstawia podział kompetencji bez podania źródła.
- Test wiedzy nie został przewidziany po zakończeniu modułu, a już na slajdzie nr 20
- Slajdy o numerach od nr 22 do nr 42 stanowią ciekawostkę, jednak ich zamieszczenie w treści merytorycznej modułu nie jest uzasadnione. W tekście użyto skrótów, których znaczenie nie jest wyjaśnione w module (np. „VET”, „MŚP”, „IVET”, „ISCED”, „JST”).
- Zakończenie modułu/ostatni slajd o numerze 46 stanowi ćwiczenie nr 2, którego nie można poprawnie wypełnić z uwagi na ograniczenia pól tekstowych w kolumnach – nie pozwalają one na wstawienie kilku odpowiedzi. Ponadto brakuje możliwości weryfikacji poprawności wypełnienia ćwiczenia po jego ukończeniu.

6. 3. Uwagi ekspertów do sposobu prowadzenia testowania w formie mixed-mode (tj. produkty cyfrowe + zajęcia z doradcą zawodowym)

POZYTYWNE ASPEKTY

- kursy e-learning posłużyć mogą jako wprowadzenie klienta w sposób ciekawy i prosty w założenia idei kształcenia dualnego i doradztwa zawodowego.
- testowanie/spotkanie z doradcą zawodowym służyło nie tylko przekazywaniu wiedzy klientowi, ale również motywowaniu go w zakresie podjęcia nauki lub zatrudnienia.
- organizacja testowania oceniona została jako przemyślana, a kolejne etapy pracy następujące po sobie jako tworzące logiczną całość.
- podczas zajęć panowała pozytywna atmosfera.
- testy i narzędzia diagnostyczne oceniono jako przydatne – pozwalają one klientowi uzyskać informacje o sobie (z zastrzeżeniem jednak że osoby, które uprzednio zetknęły się z doradztwem zawodowym większość z testów znały i uzupełniały już uprzednio – jednak również one oceniły te narzędzia pozytywnie).

NEGATYWNE ASPEKTY

- zapewniono zbyt krótki czas na testowanie modułów e-learning i narzucono zbyt szybkie tempo przeglądania kolejnych slajdów.
- starano się klientowi przekazać zbyt dużą ilość wiedzy do przyswojenia jednorazowo, co zostało ocenione jako przekraczające możliwości zapamiętania informacji przez klienta.
- brak podsumowania danego modułu po jego ukończeniu, co umożliwić mogłoby klientowi utrwalenie wiedzy i skonsultowanie się z doradcą zawodowym, zadanie mu dodatkowych pytań, itp.
- odnotowano problemy natury technicznej podczas korzystania z modułów e-learningu czy narzędzia diagnostycznego, a doradca zawodowy nie umiał udzielić pomocy w tym zakresie.
- odnotowano język urzędowy, oficjalny/formalny, nie znany przez klienta, język nie rozumiany przez młodzież.
- narzędzie diagnostyczne generuje w raporcie indywidualnym grupy zawodowe (wykonawca, tester, usługowiec) pasujące do osobowości klienta, jednak grupy

te są przedstawiane bez żadnych dodatkowych objaśnień, a aby wyjaśnić znaczenie wyników raportu indywidualnego należy zwrócić się do doradcy zawodowego – w trakcie testowania nie udzielono adekwatnych instrukcji i testerzy nie wiedzieli jak należy postąpić w przypadku wygenerowania tegoż raportu indywidualnego.

- nie wyjaśniono w jakiej kolejności chronologicznej przebiegać będzie testowanie modułów e-learning - po ukończeniu modułu nr 2 i nr 3 i nr 4 następowało przekierowanie osoby testującej bezpośrednio do modułu nr 5 i nie wyjaśniono z jakiego powodu następowało takie przekierowanie i dlaczego dane moduły są pomijane.
- nie wyjaśniono przeznaczenia samej platformy DUAL, założeń e-learningu, roli doradcy zawodowego w całym procesie korzystania z narzędzi cyfrowych, co spowodowało brak zrozumienia przez niektórych testujących przeznaczenia platformy i błędne założenia osób testujących – np. że platforma służyć ma tylko pracodawcom czy uczniom pobierających naukę w systemie kształcenia zawodowego, natomiast platforma nie jest przeznaczona dla pracodawców, a uczniowie stanowią jedynie jedną z wielu grup docelowych

7.Rekomendacje dotyczące zmiany finalnej wersji wypracowanych rozwiązań:

7.1.Rekomendacje od ekspertów ponadnarodowych

SYNTRA Vlaanderen jako partnerzy projektu DUAL przedstawiają zalecenia dotyczące narzędzi wytworzonych w ramach tego ponadnarodowego projektu. Mamy tu na myśli platformę internetową DUAL www.projektdual.pl oraz moduły e-learningowe i kwestionariusz.

SYNTRA Vlaanderen jest agencją rządową, która ma obowiązek zapewnienia, że zarówno ilościowe, jak i jakościowe „środowiska nauki oparte na pracy” są oferowane uczniom z kształcącym się w systemie dualnym. JES jest organizacją pozarządową posiadającą ogromną wiedzę na temat poradnictwa dla młodych ludzi w zakresie szkolenia lub pracy.

Nasze uwagi i zalecenia dotyczące różnych aspektów opracowanej platformy internetowej ustrukturyzowaliśmy w następujący sposób:

1) ogólny cel projektu (grupa docelowa)

2) wytworzona platforma

3) opracowane kursy e-learningowe

4) narzędzie diagnostyczne

5) dodatkowe produkty stworzone w celu wsparcia wdrożenia podwójnego systemu edukacji w Polsce.

Jak zauważyliśmy, we Flandrii, dostęp do zrozumiałych informacji ma kluczowe znaczenie dla realizacji dualnego kształcenia. Zmiana mentalności młodzieży, nauczycieli, rodziców, pracodawców i szerszej opinii publicznej ma ogromne znaczenie dla pomyślnego wprowadzenia dualnego kształcenia. Dlatego chcielibyśmy pochwalić rozwój portalu informacyjnego. Niemniej jednak chcielibyśmy sformułować pewne sugestie i pytania dotyczące opracowanych instrumentów. Prosimy pamiętać, że te pytania i zalecenia zostały oparte na treściach dostępnych na stronie internetowej www.projektdual.pl. Tekst był w języku polskim i automatycznie przetłumaczony został przez „Google Chrome”. Jest zatem możliwe, że niektóre niuanse zostały zmienione lub utracone w tłumaczeniu. Czasami pokazujemy wycinki ze strony „duaalleren.vlaanderen.be”. Ważne jest, aby dodać, że ta strona nie jest specjalnie skierowana do młodych ludzi, którzy potrzebują dodatkowych wskazówek i pomocy. Może to jednak stanowić ilustrację niektórych sugestii, które wymieniliśmy.

Uwagi związane z grupą docelową

Pierwsze pytanie dotyczy głównych celów projektu. Podczas przeglądania strony internetowej nie zawsze było jasne, kim jest grupa docelowa. To pytanie ponownie wzrasta, gdy patrzymy na każde z różnych narzędzi.

- Czy celem projektu jest promowanie dualnego kształcenia się wśród uczniów, aby mogli rozpocząć swoją karierę zawodową?
- A może projekt skierowany jest do uczniów/absolwentów, którzy ukończyli już dualną ścieżkę uczenia się?
- Czy e-learningowe moduły przeznaczone są dla doradców zawodowych czy dla samej młodzieży?

Uwagi dotyczące platformy

- Zalecamy wyraźniejsze wskazanie grupy docelowej platformy. Można by ewentualnie informować odwiedzających witryną szkółach i ośrodkach szkoleniowych, które wdrożyły wprowadzane rozwiązania i wykorzystywaną w nich metodologię
- Dobrym pomysłem może być również dodanie referencji uczniów, nauczycieli lub pracodawców zaangażowany w podwójne uczenie się
- Czy celem platformy jest dotarcie również do pracodawców zainteresowanych dydaktyką dualną? W tej chwili tak się nie wydaje. Jeśli jednak taki był zamysł platformy, to dodanie linków do informacji może być świetnym pomysłem niezbędnym dla pracodawców, którzy chcieliby dowiedzieć się więcej na temat podwójnego uczenia się (np. świadczenia, legalne wymagania)
- Czy ta platforma pomoże szkołom znaleźć pracodawców do współpracy? Strona stwierdza, że szkoły mogą skontaktować się z organizacją. Jaka konkretnie jest to usługa?

Uwagi dotyczące kursów e-learning

- Ponownie zalecamy wyraźniejsze sformułowanie, kim jest grupa docelowa e-learningu
- Treść i cel różnych części platformy można określić bardziej precyzyjnie
- Twierdzi się, że pierwszy moduł „pomaga doradcom zawodowym pomagać określonym grupom użytkowników końcowych (tj. młodzież). Pierwszy moduł, który wydaje się być obowiązkowy, wyraża koncepcję dualnego uczenie się. Dla nas nie jest jasne, czy ten moduł jest przeznaczony dla młodzieży (nie do końca przystosowany jest do tej grupy docelowej: patrz późniejszy komentarz) czy też dla doradców zawodowych, aby pomóc młodym
- W jaki sposób obecnie korzysta się z tego narzędzia e-learningowego? Celem „opowiadań” jest motywowanie. Sugerujemy w dalszym etapie rozwoju narzędzia eksperymentowanie z innymi technikami, takimi jak wideo cv, małe filmy lub referencje, a nie tylko pisemne historie
- Praca z systemem slajdów może nie być adekwatna (ani do zbierania informacji o klientach), ani dla osób młodych >>i NEET<< w szczególności)
- Młodzież NEET może być lepiej prowadzona z bardziej praktycznym i osobistym podejściem niż prezentacja pisanych tekstów

- Nasz flamandzki partner i ekspert w prowadzeniu młodych ludzi do szkolenia lub pracy sugeruje weryfikację, czy historie, które są prezentowane, naprawdę przemówiły do młodzieży, która jest grupą docelową
- Obecny historia nie przypomina „typowego” „życia” wielu NEET we Flandrii. Zalecamy również korzystanie z mediów społecznościowych. To może naprawdę poprawić dynamikę Platformy

Uwagi dotyczące narzędzia diagnostycznego

- Uważamy, że angażowanie młodych ludzi za pomocą kwestionariusza (narzędzie diagnostyczne) do opisanie ich kompetencji, potrzeb i postaw są interesującą cechą platformy. Zwłaszcza sekcja „Sytuacje” może dostarczyć bardzo obiecujących spostrzeżeń. Niemniej jednak zalecamy skrócenie kwestionariusza, ponieważ ta metoda nie przyciąga młodych ani nie zmotywuje ich do wypełnienia wszystkich pytań
- Ponieważ nie znaleźliśmy informacji na stronie internetowej na temat teorii „zza” w związku z tym nie komentujemy tego. Wynik powinien być aktywujący, motywujący, aby zachęcić ucznia do rozpoczęcia dialogu ze swoim przełożonym, trenerem lub doradcą
- Jeśli kwestionariusz jest przeznaczony dla młodzieży, konieczne jest, aby ten kwestionariusz i wyniki były częścią szerszego programu, w tym na przykład wielu sesji doradczych. W tym planie mogą być częścią dialogu i zostać przeformułowane w plany działania
- Radzimy, aby używać tego narzędzia online jako środka ułatwiającego osobistą rozmowę i dialog połączony z intensywnym poradnictwem doradcy / mentora
- Gdy wyniki kwestionariusza będą używane bez tych wskazań, zamierzony efekt najprawdopodobniej nie zostanie osiągnięty
- JES zauważył, że kwestionariusze można łatwo wypełnić w społecznie pożądanym sposób (np. zawsze wybierając odpowiedź 4), dlatego zalecamy korzystanie z kwestionariusza podczas sesji z doradcą zawodowym

Uwagi dotyczące produktów dodatkowych

- Jako zalecenie dla ogólnej polityki, może być interesujące podanie podsumowania wyników i wniosków z 16 raportów regionalnych. Ludzie mogą wahać się przed

podjęciem studiów. Dzięki tej wiedzy mogą mieć ułatwione decyzje w wyborze ścieżki zawodowej

- Strona internetowa opracowana we Flandrii (www.duaalleren.vlaanderen.be) jest konceptualizowana jako brama do innych istotnych stron internetowych, na których łatwo znaleźć kontakt do odpowiednich podmiotów rządowych

7.2.Rekomendacje od ekspertów krajowych:

7.2.1.Rekomendacje dotyczące produktów cyfrowych projektu (platformy dual, kursów e-learning, narzędzia diagnostycznego) – aspekt techniczny, funkcjonalny i doświadczenie użytkownika

- Umieszczenie w kursach e-learningowych po ukończeniu ostatniego modułu testu weryfikującego nabyte kompetencje, który mógłby stanowić podstawę uzyskania certyfikatu. Wynik testu powinien zostać zapisany na konie użytkownika.
- Wprowadzenie możliwości samodzielnego wydruku certyfikatu po zakończeniu realizacji ostatniego modułu kursu e-learningowego i otrzymaniu pozytywnego wyniku testu.
- Rozwinięcie informacji zwrotnej po rozwiązaniu testu z wykorzystaniem Narzędzia Diagnostycznego „Badanie kompetencji”. Uszczegółowienie hasłowego przedstawienia wyniku testu.
- Usunięcie literówek oraz błędów językowych znajdujących się w tekście poszczególnych slajdów w kursach e-learningowych.
- Dostosowanie wielkości schematów graficznych umieszczonych w kursach do wielkości czcionek, ustalenie odpowiedniej rozdzielczości plików graficznych.
- Dostosowanie do standardów określonych wytycznymi WCAG 2.0 plików graficznych stanowiących element danego slajdu w kursach e-learningowych.
- Usunięcie nieaktywnych opcji z poziomu konta użytkownika: „Forum”, „Ankiety”.
- Uruchomienie usługi w oparciu o bezpieczny protokół transmisji danych z właściwym certyfikatem SSL nadanym przez uprawnioną jednostkę certyfikacyjną.
- Walidacja serwisu pod względem zgodności ze standardem W3C.
- Implementacja rozwiązań umożliwiających wersjonowanie poszczególnych typów treści.

7. 2. 2. Rekomendacje dotyczące produktów cyfrowych projektu (platformy dual, kursów e-learning, narzędzia diagnostycznego) – aspekt merytoryczny

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE PLATFORMY

- Na stronie głównej platformy zmienić obszar pn. „O projekcie” na „O platformie”. Ponadto główną zakładkę pn. „O projekcie” zmienić na zakładkę „O platformie”. Należy również zmienić opisy zamieszczone w ww. obszarach platformy, aby zawierały informacje czemu i komu służyć ma platforma, które jej obszary przeznaczone są dla kadry szkolnictwa i kształcenia zawodowego, które dla kadry instytucji doradztwa i poradnictwa zawodowego, a które dla klientów doradców zawodowych.
- Logotypy i flagi przenieść w górną część strony, aby dotarcie do nich nie wymagało przewijania.
- Domenę „projektual.pl” zarejestrować na lidera – Educare et Servire Fundację Antoniego Kamińskiego.
- Podstronę „Aktualności” usunąć/zmienić na podstronę „FAQ”. Podstronę „Nasze działania” usunąć/przenieść na stronę dedykowaną projektowi (www.kształceniidualne.pl). W menu głównym utworzyć dodatkową podstronę „Pomoc”, w której użytkownik znalazłby merytoryczne informacje o platformie oraz informacje jak nawigować po platformie. Na tej nowej podstronie powinna być dostępna m.in. instrukcja/przewodnik poruszania się po platformie, która powstała w projekcie.
- Jeśli podstrona „Aktualności” zostanie zamieniona na „FAQ” nie ma potrzeby stosowania w tej sekcji automatycznego datownika oraz podziału na wpisy bieżące i „starszą aktualność” – usunąć te funkcjonalności.
- Nazwę wydzielonego obszaru pn. „Bazy danych” zmienić na „Ciekawostki”. Boxy pn. „Czytelnia” i „Bazy instytucji” należy zlikwidować. Należy natomiast utworzyć nowy box pn. „Porady ekspertów”. Pozostawić należy box pn. „Linkownia”. Po zmianach wielkość boxów pn. „Linkownia” i „Porady ekspertów” należy dopasować je tak, aby wizualnie obszar pasował do pozostałych elementów na stronie.
- Obok funkcjonalności dla osób niedowidzących (prawy górny róg każdej strony na platformie) dodać darmowy plugin tłumaczący zawartość strony na języki obce – minimum na język angielski, a optymalnie również na inne języki.

- Poprawić układ logotypów - od strony lewej do prawej powinien on obejmować: Educare et Servire Fundację Antoniego Kamińskiego, SYNTRA Vlaavderen, BD Center sp. z o. o., Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.
- Na podstronie „Kontakt” usunąć zamieszczone tam zdjęcie budynku. Ponadto zamiast screenshotu zamieścić plugin, który wskazywał będzie na interaktywnej mapce adres ul. Krakowskiej 25 w Dębicy.
- Nazwę podstrony „Narzędzia diagnostyczne” zmienić na „Narzędzie diagnostyczne”. Nazwę podstrony „Główne produkty projektu” zmienić na „Raporty i analizy”. Na tej ostatniej podstronie należy również zamieścić brakujący raport.
- Ekran „404. Przepraszamy. Strona o podanym adresie nie istnieje” zamieścić pod adresem na domenie www.projektdual.pl. Na ww. stronie należy poprawić adres e-mail do kontaktu oraz pozostałe informacje, aby odnosiły się do Educare et Servire Fundacji Antoniego Kamińskiego.
- Należy sprawdzić całą platformę pod kątem przekierowań na strony zamieszczone na domenie www.dual.testmoonbite.pl.

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE NARZĘDZIA DIAGNOSTYCZNEGO

- Z ekranu powitalnego narzędzia diagnostycznego usunąć zapis „BD Center sp. z o. o.”
- Komunikaty ukazujące się w “chmurce” po przejściu na daną odsłonę narzędzia diagnostycznego powinny wyświetlać się przez minimum 5 sekund. Do tego należy zastosować wyróżniający się kolor czcionki i tła, na przykład w jaskrawym kolorze, który nie zlewa się z tłem danej podstrony.
- Na ekranie „Sytuacje”:
 - a) przeredagować instrukcję wypełnienia tej części narzędzia diagnostycznego;
 - b) poprawić tzw. literówkę – „szkolę”;
 - c) poszerzyć wykaz przedmiotów o inne przedmioty, które mogły podobać się odbiorcom docelowym w szkole, np. język polski, język obcy, historia, wiedza o społeczeństwie, geografia, biologia, chemia, wychowanie fizyczne, muzyka;
 - d) wyrażenie „znaleźć nietypowe i nowatorskie rozwiązanie mojego problemu” zamienić na wyrażenie „potrafię znaleźć nietypowe i nowatorskie rozwiązanie mojego problemu”;
 - e) usunąć cudzysłowy obecne w polach wyboru;

- f) w sekcji „W przyszłości mógłbym wykonywać pracę” w każdym polu rozszerzyć przykładowe zawody do min. 4-6;
 - g) w sekcji „Moim wymarzonym zawodem jest zawód typu” - w każdym polu należy rozszerzyć przykładowe zawody do min. 4-6;
 - h) w sekcji „Gdybym prowadził blog, dotyczyłby on...” – zaproponować w polach wyboru poprawne zakończenie zdania;
 - i) w sekcji „Z kolegami/koleżankami najchętniej...” pole wyboru „Gram w szachy”, zamienić na „Gram w gry logiczne”.
- Na ekranie „Raport indywidualny”:
 - a) dodać definicje/wyjaśnienia do wyświetlanych ogólnych grup zawodów (tester, wykonawca, usługowiec);
 - b) usunąć błąd o charakterze technicznym, powodujący, że powyższe grupy nie zawsze są poprawnie wyświetlane w raporcie;
 - c) dodać metryczkę z wykazaniem 12 kompetencji wraz z ich definicjami oraz wykazem skali - poziomu każdej z tychże kompetencji u osoby korzystającej z narzędzia diagnostycznego (np. poziom niski, poziom średni, poziom wysoki).

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE SZKOLEŃ E-LEARNINGOWYCH

- Na platformie należy zamieścić krótkie instrukcje/przewodniki do każdego z 3 modułów e-learningowych. Optymalnie powinny one być zamieszczone na podstronach poszczególnych modułów, gdzie znajduje się odnośnik do danego modułu (tj. <http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia/modul/13>, <http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia/modul/14>, <http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia/modul/15>, <http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia/modul/16>, <http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia/modul/17>) lub alternatywnie na stronie głównej szkoleń e-learning (<http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia>).
- Na stronie głównej szkoleń e-learning (<http://www.projektdual.pl/baza-wiedzy>):
 - a) poprawić błędy językowe;
 - b) poprawić numerację modułów II, III i IV, jako odrębne wariacje modułu nr II (3 ścieżki aktywizacji dla: uczniów, absolwentów, młodzieży NEET), z kolei ostatni moduł oznaczyć należy jako III;
 - c) odnośnik pn. „Czytaj więcej” zmienić na odnośnik pn. „Rozpocznij”;

- d) nazwę modułu „Nauczanie Dualne nie tylko w szkole” zamienić na „Absolwenci kształcenia lub szkolenia zawodowego”.
- Dodać funkcjonalność umożliwiającą poruszanie się pomiędzy slajdami do poprzednich ekranów (np. odnośnik pn. „Wróć”) oraz rozpoczęcia danego modułu od nowa (np. odnośnik pn. „Rozpocznij ponownie”), które wizualnie będą dopasowane do istniejącego odnośnika pn. „Przejdź dalej”.
 - Na slajdzie nr 5 modułu I należy usunąć obecny element graficzny i dodać elementy graficzne nawiązujące kolorystycznie i merytorycznie do strony głównej szkoleń e-learning (<http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia>) po poprawieniu jej zgodnie z rekomendacjami z pkt 2 powyżej.
 - Na ekranach wyświetlanych po zakończeniu modułów oznaczonych obecnie jako I, II, III i IV:
 - a) ujednoczyć tak, aby treści na nich wyświetlane odpowiadały ekranowi wyświetlanemu po zakończeniu modułu oznaczonego obecnie jako II, który wygląda, poza błędami językowymi, jako graficznie dopracowany i nawiązuje do szaty graficznej platformy;
 - b) poprawić liczne błędy językowe;
 - c) ujednoczyć tytuły ekranów wyświetlanych po zakończeniu modułów jako „Zakończenie”;
 - d) na slajdzie nr 30 wyświetlanym na zakończenie modułu nr I nawiązać do kolorystyki i układu zastosowanych na stronie głównej szkoleń e-learning (<http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia>);
 - e) moduły ponumerować jako I, II, III;
 - f) usunąć zapisy na slajdach odnoszące się do „przedstawicieli instytucji związanych z kształceniem dualnym”.
 - Na ekranach wyświetlanych po zakończeniu poszczególnych historii „dla ciekawych”:
 - a) ujednoczyć tytuły wyświetlanych ekranów jako „Koniec”;
 - b) usunąć tekst sugerujący jakoby użytkownik zakończył moduł nr II kursu;
 - c) poprawić element graficzny przekierowujący do ostatniego modułu kursu oraz zmienić jego nazwę z „Moduł V” na „Moduł III”;
 - d) dodać elementy graficzne przekierowujące do pozostałych historii „dla ciekawych” w danym module.

- Usunąć kropki z tytułów i podtytułów slajdów we wszystkich modułach szkolenia.
- Przeprowadzić całościową korektę językową szkoleń oraz poprawić formatowanie tekstu na elementach graficznych.

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE MODUŁU NR I

- Usunąć z modułu slajdy o numerach: 2, 3, 4, 9, 10.
- Poprawić ćwiczenie na slajdzie nr 11.
- Slajdy od nr 12 do nr 23 wyodrębnić z modułu i udostępnić w formie ciekawostki pn. „Nauczanie dualne w innych krajach Unii Europejskiej” dostępnej pod odnośnikiem znajdującym się na stronie głównej modułu I (<http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia/modul/13>).
- Poprawić tłumaczenie slajdu nr 21.

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE MODUŁU NR II

- Poprawić błędy merytoryczne na slajdach o numerach: 7, 9, 10, 12, 13, 15.
- Usunąć powtórzenia treści ze slajdu nr 21.
- Usunąć błędy oraz poprawić numerację testu wiedzy (slajd nr 33).

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE MODUŁU NR III

- Usunąć powtórzenia treści ze slajdu nr 23.
- Zmienić numerację na moduł II.

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE MODUŁU NR IV

- Poprawić błędy merytoryczne na slajdach o numerach: 2, 3, 4, 5 i 6.
- Poprawić błędy językowe testu wiedzy (slajd nr 30).
- Zmienić numerację na moduł II.

REKOMENDACJE DOTYCZĄCE MODUŁU NR V

- Zastosować pełną nazwę w odnośniku prowadzącym do modułu oraz zmienić numerację na moduł nr III.
- Podać źródło omawianego na slajdzie nr 6 podziału kompetencji.
- Test wiedzy przenieść na zakończenie modułu. Po uzupełnieniu tego testu wiedzy oraz pozostałych testów wiedzy użytkownik powinien mieć możliwość wydruku certyfikatu ukończenia szkolenia.
- Slajdy od nr 22 do nr 42 należy wyodrębnić z modułu i udostępnić w formie ciekawostki pn. „Praktyki w innych krajach Unii Europejskiej” dostępnej pod odnośnikiem znajdującym się na stronie głównej modułu

(<http://www.projektdual.pl/konto/szkolenia/modul/17>). W treści ciekawostki należy również wyjaśnić skróty „VET”, „MŚP”, „IVET”, „ISCED”, „JST”.

- Ćwiczenie nr 2 należy usunąć i w jego miejsce wstawić test wiedzy ze slajdu nr 20.

7. 2. 3. Rekomendacje dotyczące zmiany modelu pracy doradcy zawodowego z klientem z użyciem narzędzi cyfrowych oraz lepszego dostosowania produktów cyfrowych do możliwości ich użycia w formie mixed-mode

- Dodanie na platformie sekcji „O platformie” na której zamieści się podstawowe informacje o platformie oraz o narzędziach cyfrowych na niej dostępnych – w sekcji tej w sposób prosty i skrótowy powinno opisać się przeznaczenie platformy, potencjalnych użytkowników platformy oraz grupy docelowe klientów wsparciu których posłużyć mogą produkty cyfrowe zamieszczone na platformie, co uniknie nieporozumień dot. przeznaczenia platformy i narzędzi cyfrowych wśród osób korzystających w przyszłości z platformy.
- Przed rozpoczęciem korzystania przez klienta ze szkolenia e-learning, należy go/ją powiadomić, że całe szkolenie przeznaczone dla klienta składa się z 3 modułów, chociaż łączna liczba modułów na platformie to 5 sztuk.
- Zapewnienie na platformie krótkiej listy porad ekspertów przeznaczonych dla doradców zawodowych korzystających z platformy i narzędzi cyfrowych na niej zamieszczonych, w pracy indywidualnej z klientem – lista ta może obejmować następujące porady:
 - a) podczas spotkania wytłumacz klientowi przeznaczenie platformy, narzędzia diagnostycznego i modułów e-learning
 - b) spotkanie służyć powinno nie tylko przekazaniu wiedzy klientowi, ale również motywowaniu go w zakresie podjęcia nauki, szkolenia lub zatrudnienia
 - c) spotkanie należy prowadzić w sposób dostosowany do klienta – jeśli będzie nim osoba młoda (poniżej 29r.ż.) należy unikać języka formalnego, urzędowego, a wypowiadać się swobodnie i używać słów, które osoba młoda zrozumie
 - d) ponieważ klienci mogą być osobami o różnych potrzebach i możliwościach w zakresie przyswajania nowej wiedzy (na przykład mogą być to osoby które od dłuższego czasu nie uczyły się i nie szkoliły, lub też osoby niepełnosprawne intelektualnie, lub osoby mające problemy z nauką nowych treści), należy zastosować podejście indywidualne i zapewnić każdemu klientowi odpowiednią ilość czasu na zapoznanie się z danym modułem czy też korzystanie z narzędzia

diagnostycznego – w tempie dostosowanym do indywidualnych możliwości i potrzeb klienta

- e) jeśli klient zgłasza taką potrzebę i istnieją warunki formalne i organizacyjne, należy zapewnić możliwość skorzystania z narzędzi cyfrowych (e-learning, narzędzie diagnostyczne) w trakcie kilku kolejnych spotkań indywidualnych z klientem (na przykład podczas pierwszego spotkania klient może skorzystać z narzędzia diagnostycznego, w trakcie kolejnego zakończyć jeden z modułów e-learningu, z kolei podczas kolejnego spotkania ukończyć kolejny moduł szkolenia, itp.).
- Po zakończeniu każdego z modułów e-learning zapewnienie krótkiego podsumowania danego modułu i dodatkowe instrukcje dla klienta – np. poinformowanie go o możliwości rozmowy z doradcą zawodowym, zadania mu dodatkowych pytań dotyczących treści danego modułu, itp.
 - Usunięcie problemów technicznych na platformie, co zapobiegnie konieczności angażowania podczas spotkania innych osób niż doradca zawodowy i jego/jej klient.
 - Zapewnienie w treści raportu indywidualnego generowanego po zakończeniu korzystania z narzędzia diagnostycznego (wykazującego określone grupy zawodowe, pasujące do osobowości klienta), wyjaśnienia co oznacza przyporządkowanie do danej grupy zawodowej, jakie przykładowe zawody wchodzi w skład tejże grupy, jakie cechy osobowości są w niej szczególnie przydatne oraz ewentualnej informacji o tym, że klient w celu uzyskania dodatkowych wyjaśnień powinien zwrócić się do doradcy zawodowego.
 - Zmiana numeracji i nazewnictwa poszczególnych modułów e-learning, aby wynikało z nich jednoznacznie, że modułów jest 3, ale Moduł nr 2 składa się z trzech odrębnych ścieżek – proponowana zmiana:
 - a) Moduł I „NAUCZANIE DUALNE” – należy zmienić na Moduł I „NAUKA W SYSTEMIE DUALNYM”
 - b) Moduł II „Obecni uczniowie szkolnictwa zawodowego” – należy zmienić na Moduł IIa „Ścieżka dla obecnych uczniów szkolnictwa zawodowego”
 - c) Moduł III „Nauczanie Dualne nie tylko w szkole” – należy zmienić na Moduł IIb „Ścieżka dla absolwentów szkolenia lub kształcenia zawodowego”
 - d) Moduł IV „Młodzież NEET” – należy zmienić na Moduł IIc „Ścieżka dla osób młodych nie szkolących się, nie uczących się i nie pracujących”

- e) Moduł V „BĄDŹ ŚWIADOMYM UCZESTNIKIEM PROCESU NAUCZANIA DUALNEGO” – należy zmienić na Moduł III „BĄDŹ ŚWIADOMYM UCZESTNIKIEM PROCESU NAUKI W SYSTEMIE DUALNYM”.